

АНОТАЦІЯ

Методом ПЛР у реальному часі та статистичними методами проаналізовано можливість використання кількісних показників miR-138-1-3p та miR-181a-5p в плазмі крові як біомаркерів раку нирки. мікроРНК виділялись із пухлин світло-клітинного раку нирки, здорових тканин нирки та плазми крові хворих, взятої до операції. Встановлено, що вміст miR-138-1-3p в пухлинах світло-клітинного раку нирки був нижчим у 6,1 разів порівняно зі здоровими тканинами. Рівень тієї ж мікроРНК в плазмі крові хворих був знижений у 4,4 рази порівняно з плазмою здорових донорів. Щодо miR-181a-5p, не було виявлено статистично значущої різниці між відносною концентрацією мікроРНК в пухлинах та здорових тканинах. Та сама ситуація спостерігалась і для рівня даної мікроРНК в крові хворих та здорових донорів. Крім того, для miR-138-1-3p виявлено тенденцію до зниження рівня впродовж розвитку світло-клітинного раку нирки. Кореляція між стадією захворювання та експресією miR-138-1-3p не було статистично доведено, проте зі збільшенням вибірки такі результати можуть стати достовірними. Отже, вміст miR-138-1-3p в крові та тканинах нирки може використовуватись як біомаркер для діагностики світло-клітинного раку нирки в комбінації з іншими біомаркерами.

Кваліфікаційна робота викладена на 48 сторінок, ілюстрована 4 таблицями, 10 діаграмами та 2 графіками. Список використаних джерел включає 59 робіт.

Ключові слова: світло-клітинний рак нирки, мікроРНК, біомаркери.

Л. Велес